

DE RE MILITARI LXIII

От Руслан Трад, Александър Стоянов и Венцислав Божев
БРОЙ 63 | 15-22 СЕПТЕМВРИ 2017

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад, Александър Стоянов, Венцислав Божев

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 21.9.2017

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Сайт на журнала:

www.remilitari.wordpress.com

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

<https://www.facebook.com/deremilitari>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

АВТОРИТЕ

РУСЛАН ТРАД

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

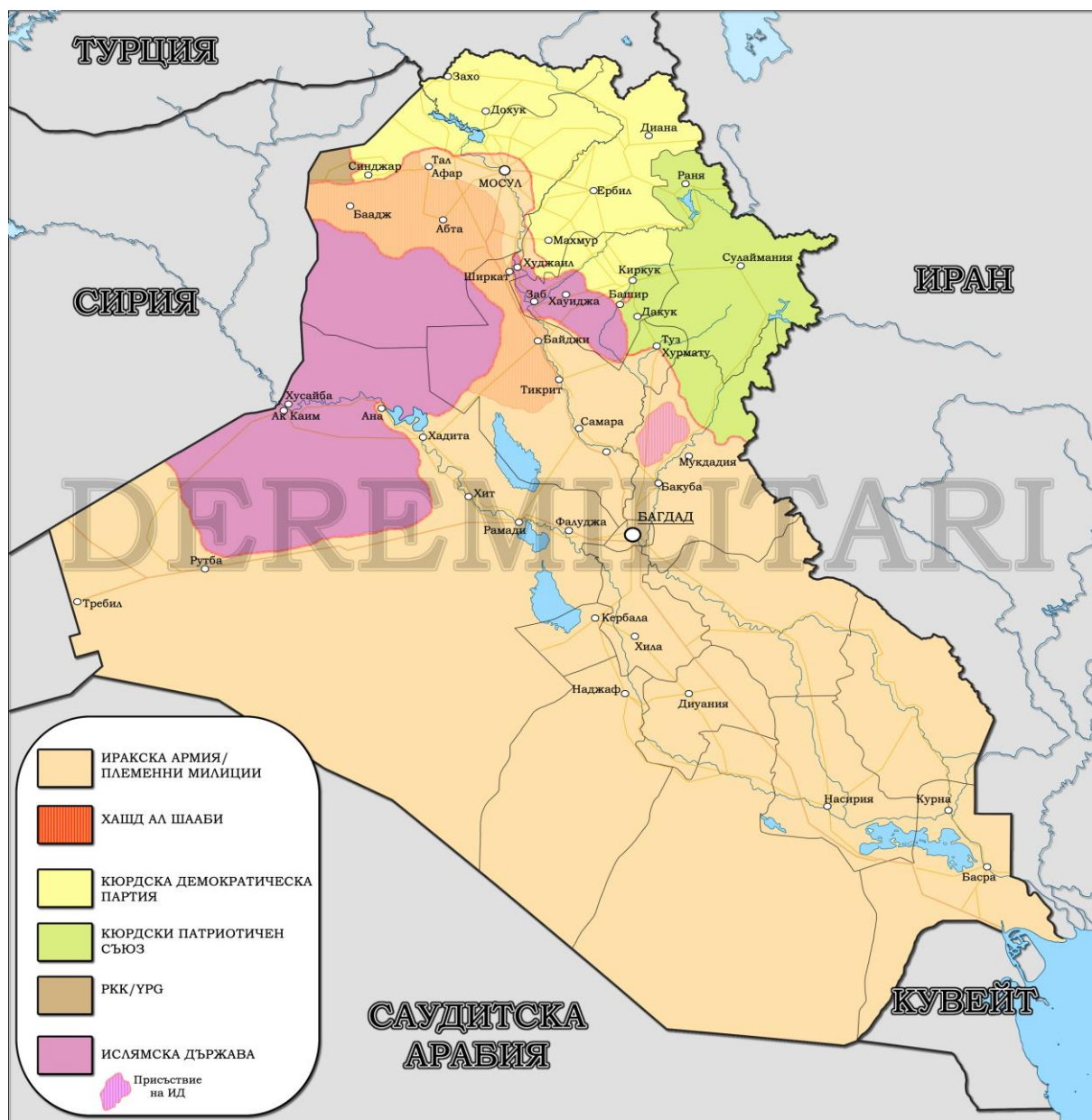
АЛЕКСАНДЪР СТОЯНОВ

Историк и журналист, доктор, а преди това и *magister cum laude* от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

ВЕНЦИСЛАВ БОЖЕВ

Политолог и експерт в областта на международните отношения с богат опит в анализа на европейските политически процеси, както и на динамиката на отношенията в Близкия изток и постсъветското пространство. Автор на множество материали и академични текстове по въпросната тематика. Участник в международни изследователски проекти и теренни проучвания в Близкия изток.

СИТУАЦИЯТА В ИРАК

С оглед приближаващия референдум в Иракски Кюрдистан, иракското правителство реши да ускори своята инициатива за завземане на Хауиджа.

Макар първоначално да се смяташе, че пешмерга ще вземат участие в предстоящата кампания, Багдад реши да ги изключи от операцията. Доводът е прост – в случай на успешен референдум, Ербил може да предяви претенции и към селища в провинция Салах ад Дин, които сега се намират под контрола на Ислямска държава. Същевременно, овладяването на същите тези селища от ISF ще даде на Багдад по-добри позиции, в случай на открити военни действия срещу кюрдите.

Вместо кюрдите, иракското правителство пренасочи две бригади от Хашд ал Шааби – „Али Акбар“ и „Имам Али“. Операцията ще включва също и артилерийски звена и части на ракетни войски на ISF, както и артилерийски подразделения на Коалицията - най-вече на САЩ и Франция - които прехвърлиха свои части в района на Ширкат и Махмур. Според иракски източник, операцията ще се разгърне в шест направления:

1во направление - 3-та бригада и полицейски звена;

2ро направление - 4-та бригада и полицейски звена

3то направление - 5-та бригада и отряди за бързо реагиране

4-то направление - 10-та бригада и други военни подразделения

5то направление - бригадата Имам Али (ХаШ) и армейски части

6то направление - бригадата Али Акбар (ХаШ) и армейски подразделения

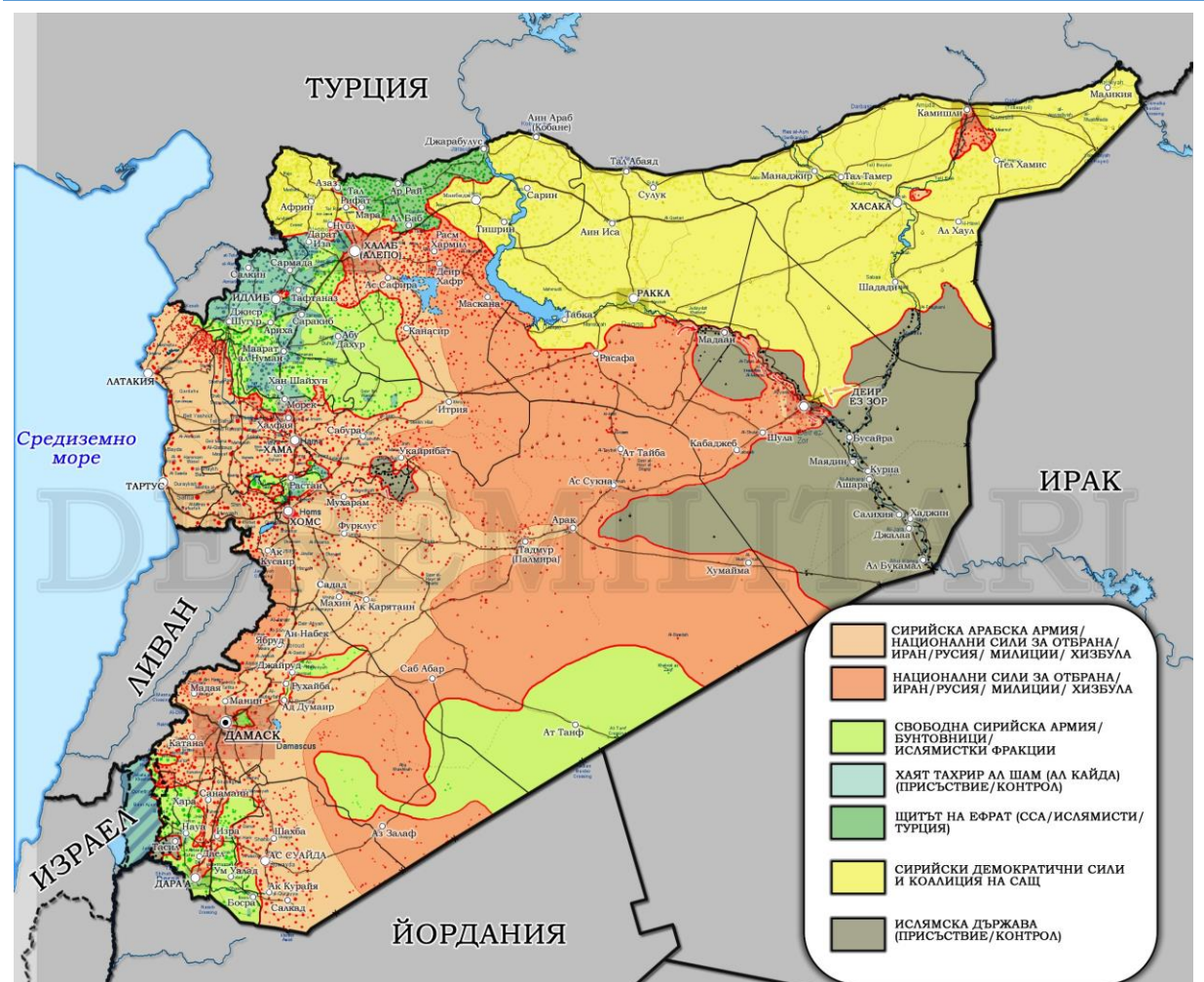
Те трябва да проведат координирано настъпление на широк фронт срещу позициите на Ислямска държава. Първоначалното настъпление бе извършено от направления 5 и 6, които освободиха девет селища източно от Ширкат и се очаква да настъпят на юг, обхождайки във фланг силните позиции на ИД, разположени по протежение на р. Тигър.

Твърде вероятно е ISF да търси решителен успех срещу ИД преди 25-ти септември, за да увеличи максимално своите позиции спрямо пешмерга в сектора. С оглед досегашната практика на ИД, има сериозна вероятност джихадистите да изтеглят своите сили от Хауиджа и околностите и да оставят иракските и кюрдските сили едни срещу други. Подобна тактика вече бе широко използвана както около Мосул, така и в района на Синджар.

Паралелно с операцията срещу Хауиджа, иракската армия, подкрепяна от племенни сунитски милиции стартира нова офанзива в провинция Анбар. Целта е да се изтласка ИД от техните крепости по протежението на р. Ефрат.

Първоначалните ходове на иракските сили са в две направления – по протежение на сирийската граница, където оперират и шиитски милиции, финансирани от Иран в района на Акашат. Второто направление е западно от Хадита в посока Каим и Рауа. В този сектор, иракските сили вече завзеха град Ана и се готвят да разгърнат офанзивата си по поречието на река Ефрат към сирийската граница.

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

14 септември

Руският боен флот и военновъздушните сили извършиха серия от въздушни удари в района на град Ал Маядин, южно от Дейр ез-Зор. В резултат на това, загинаха най-малко 10 цивилни, а десетки други бяха ранени.

В северния сектор на фронта, след като през предишния ден бяха завзети сградите на университета Ал Джазира, правителствената армия успя да напредне решително и в квартал Ал Багилия, който се явява предградие на провинциалната столица.

В същото време, на срещуположния бряг на реката, подкрепените от САЩ Сирийски демократични сили (SDF) пробиха защитните линии на Ислямска държава в квартал Ал Хюсеиния, който се явяваше важен снабдителен хъб за джихадистите.

15 септември

Отряди на републиканската гвардия успяха да изтласкат ИД от градчето Ал Мурия и прилежащите му ферми, намиращи се в непосредствена близост до наскоро завзетата база за противовъздушна отбрана.

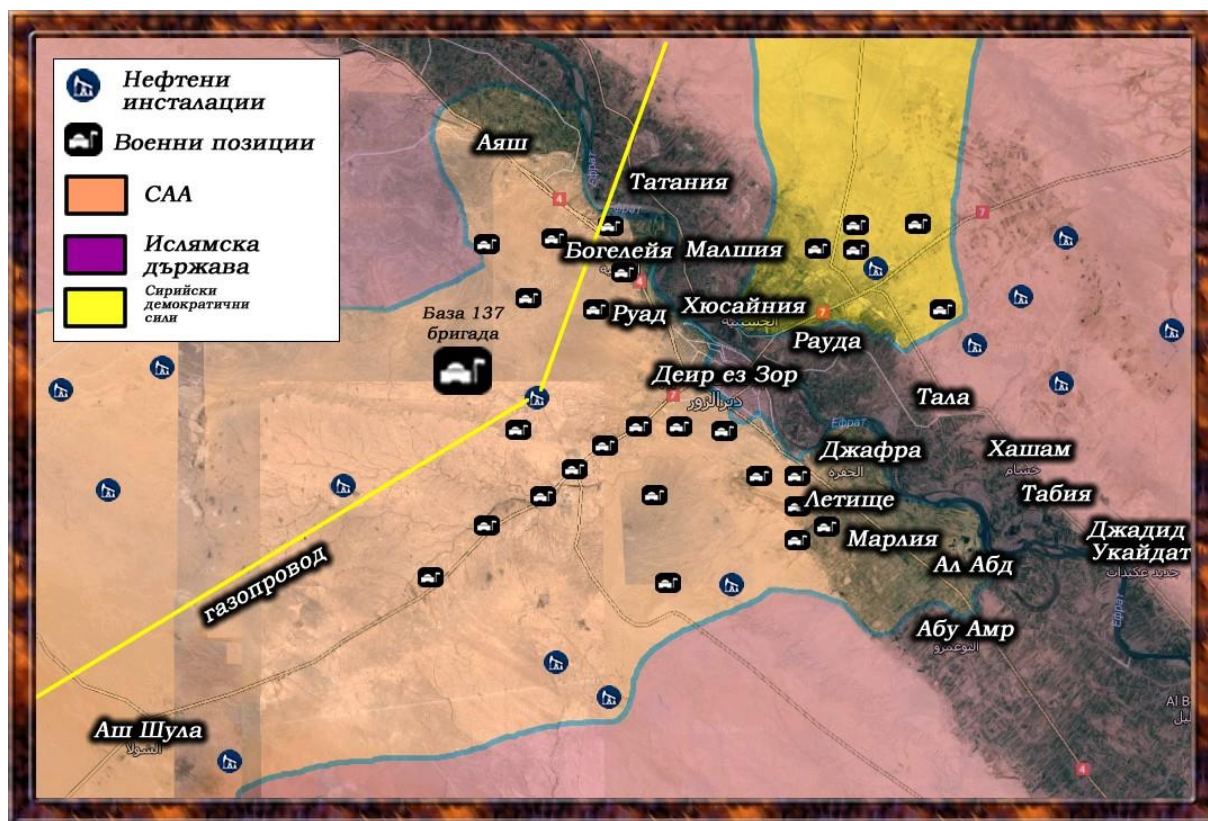
Малко след това говорителят на руското министерство на отбраната Мария Захарова съобщи, че сирийската армия е осъществила успешен десант на източния бряг на р. Ефрат.

16 септември

Ден след като главният политически съветник на Башар Асад заплаши, че сирийската армия ще воюва срещу Сирийските демократични сили, сирийски и руски самолети поразиха цели на SDF в района на индустриалната зона на Дейр ез-Зор.

Ударите са нанесени в ранните часове на деня, като по неофициални данни са загинали 17 души. По-късно излязоха данни за убитите, посочващи загинали 45 души.

18 септември

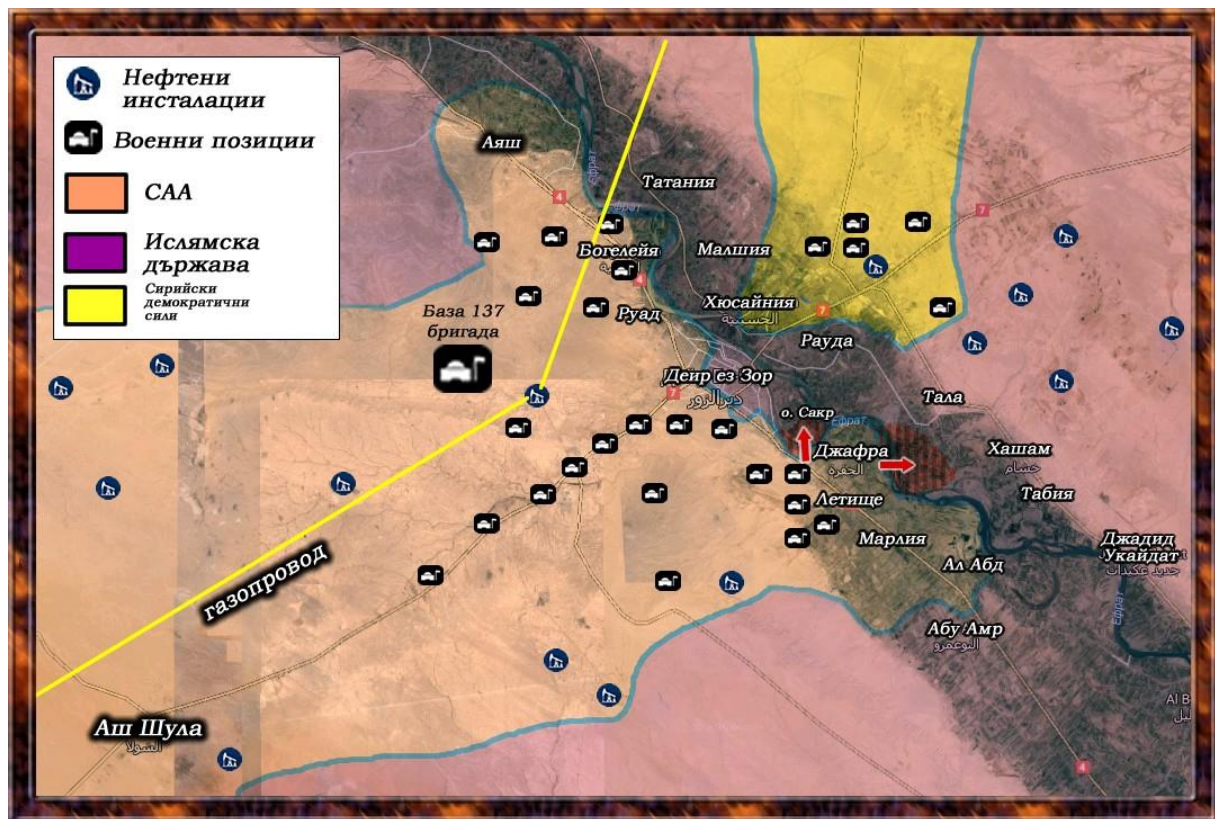

Правителствените сили успешно извършиха десант на остров Сакр, пресичайки западния ръкав на р. Ефрат. В този участък реката се разделя на две, оставяйки помежду си обширен застроен остров. До края на деня, частите на Републиканската гвардия успяха да овладеят поне половината територия от фортификацията на остров, въпреки непрекъснатите самоубийствени атаки и нападения от страна на отрядите на ИД.

Почти едновременно с десанта на о.Сакр, части от елитното звено на Сирийската арабска армия, познато като "ISIS Hunters", също пресече р. Ефрат няколко километра по на юг. Те срещнаха ожесточена съпротива, но въпреки това сравнително бързо успяха да осигурят плацдарм в селищата Марат, Сабхах и Мадлум.

На север от Дейр ез-Зор "Тигрите" продължиха своето настъпление, заемайки няколко малки села и намиращите се в близост петролни полета.

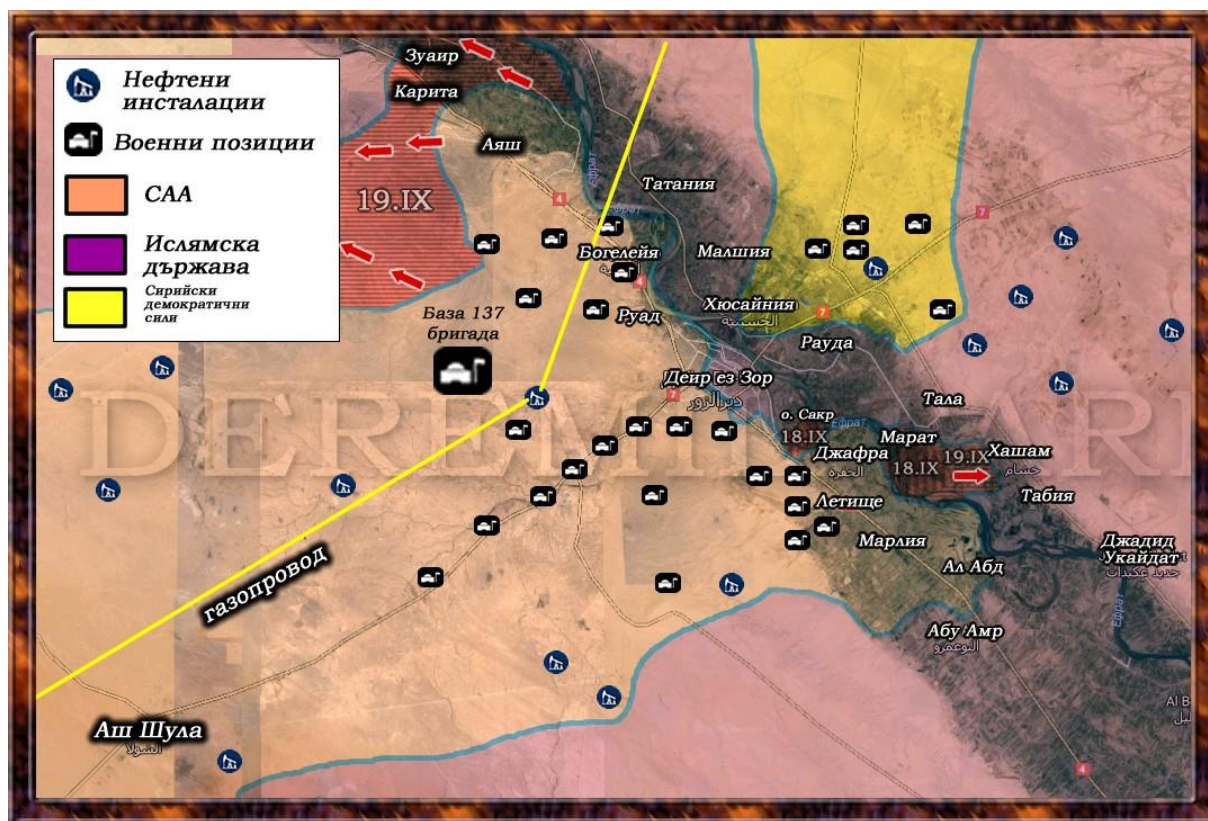
19 септември

Правителствените сили използваха този ден предимно, за да подсигурят напълно своето предимство по източния бряг на реката, както и за да прехвърлят нови подкрепления.

В същото време от ИД обявиха, че са убили най-малко трима руски войници. По всяка вероятност контрактори, действащи към елитното подразделение "ISIS Hunters".

20 септември

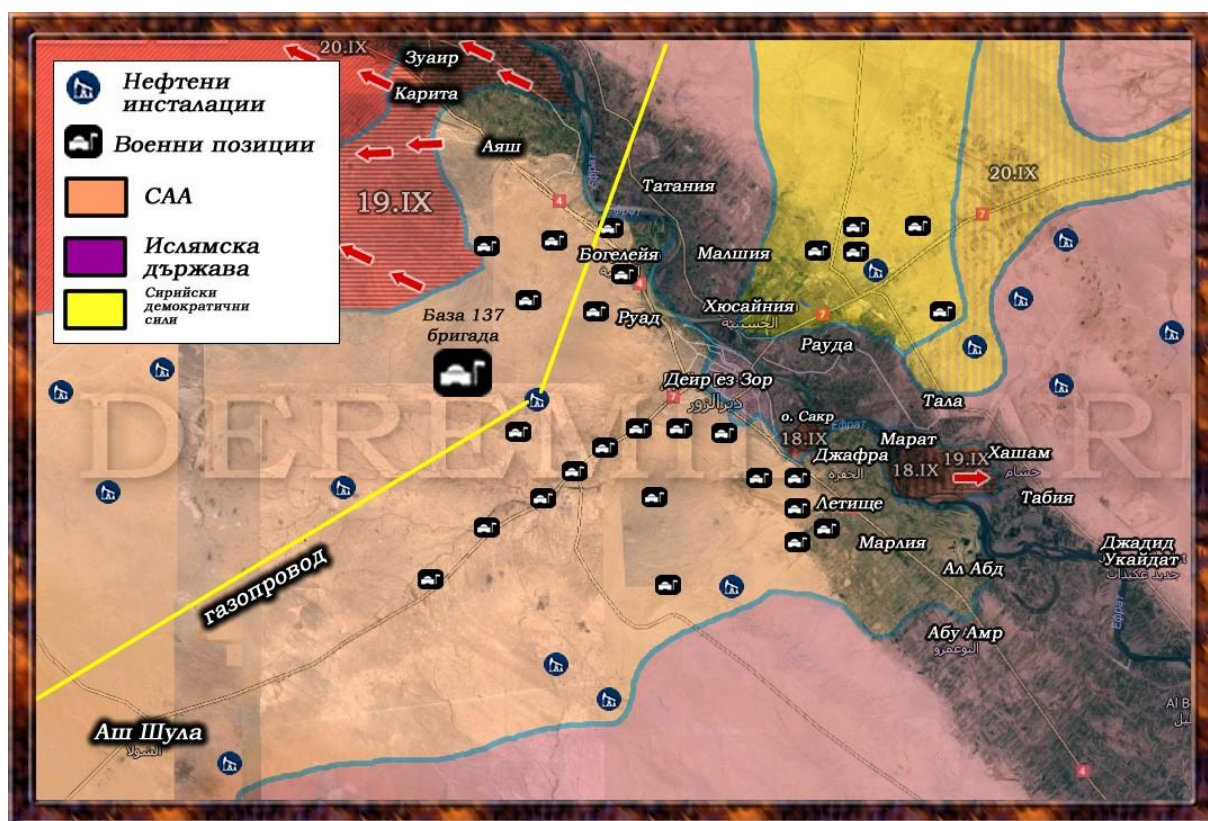

Докато правителствената армия и отрядите на “ISIS Hunters” продължиха своите операции в района около Дейр ез-Зор, “Тигрите” също подновиха настъплението си в посока северозапад по магистралата водеща към Ракка.

През този ден, те успяха без особени затруднения да наложат контрол над селищата Масрам, Туаиф, Буайтия, както и над градчето Ал Тибни. По този начин те се доближиха на около 30 км. от укрепения град Маадан.

По източния бряг на р. Ефрат, прокурдските сили настъпиха в посока изток, заемайки 12 квадратни километра в района на главния път водещ към Ал Суар.

21 септември

Частите на SDF, напредващи към Ал Суар, завзеха от ИД петролно поле на около 20 км. източно от Дейр ез-Зор.

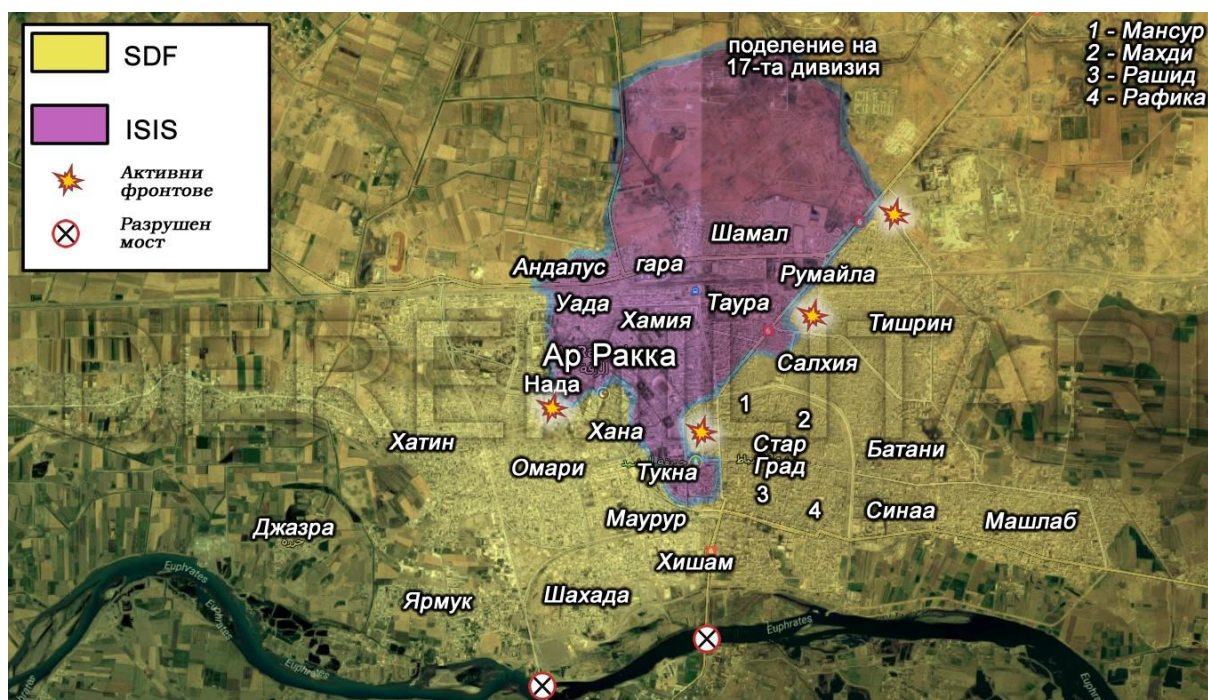
В същото време, правителствената армия и нейните съюзници съумяха успешно да отблъснат мощна джихадистка офанзива в района на Марат и Мазлум.

ФРОНТЪТ ПРИ РАККА, СЕВЕРНА СИРИЯ

15 септември

Вече втори ден частите на SDF правят безуспешни опити да овладеят централното кръгово кръстовище Ал Далах. Кръстовището е ключово за връзката между северните и южни квартали на Ракка

17 и 18 септември

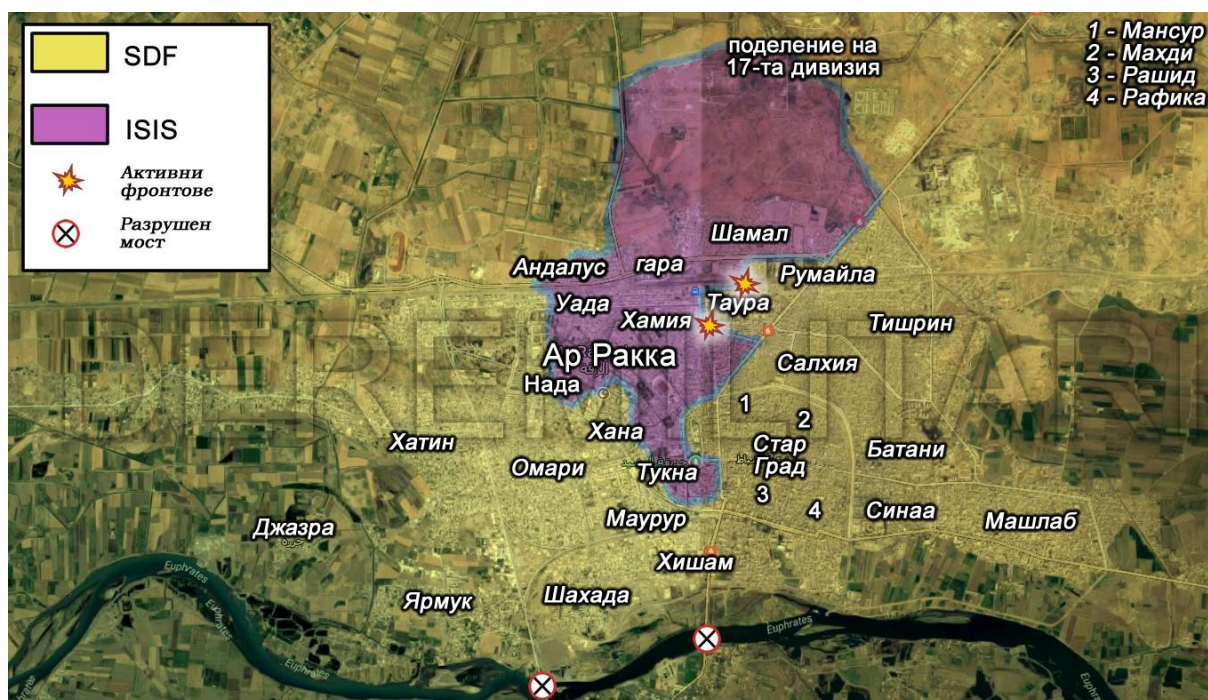

Тежки сблъсъци в кварталите Ал Амин и Румайла в източния сектор на фронта. И двете страни проведеха няколко атаки и контраатаки, без обаче да бъде осъществен никакъв съществен прогрес.

19 септември

И през този ден продължиха сраженията в района около квартал Румайла. Пркюрдските сили достигнаха до зърнените силози намиращи се в близост о ж.п. линията, нанасяйки значителни поражения в жива сила на ИД. Към този момент се счита, че в града действат не повече от 500 активни джихадисти.

20 септември

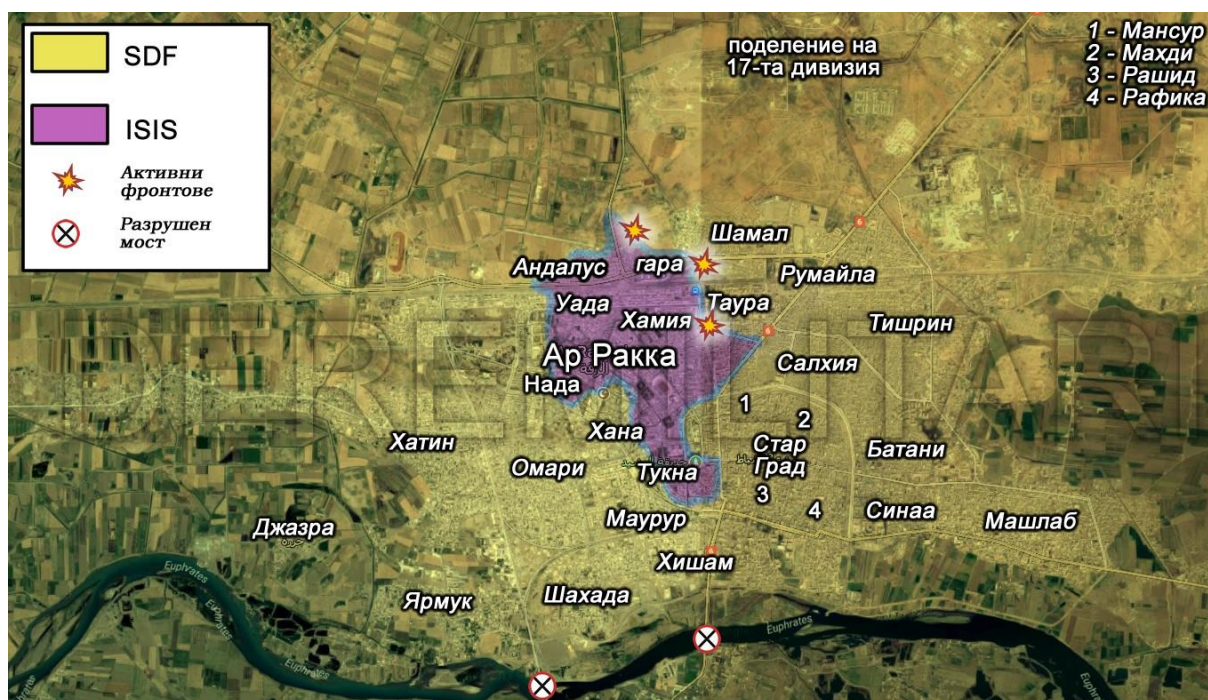

Отрядите на SDF успяха решително да пробият защитната линия на джихадистите в района на Румайла. Те успяха напълно да подсигурят зърнените силози, както и да напреднат в посока бившата база на 17-та правителствена дивизия. Самото поделение бе завзето в часовете на късния следобед.

След сериозния успех през този ден, командването на SDF обяви, че след 106 дни на тежки битки в Ракка, близо 80 % от града е вече под техен контрол.

Трябва да бъде отбелязано, че през последния месец джихадистите от ИД понесоха сериозни загуби в жива сила, като в същото време вече изпитват и сериозни затруднения по отношение на запасите с боеприпаси, храна и вода. Все по-често се налага техни отряди да правят набези в тила на SDF, за да се снабдяват с провизии.

21 септември

След колапса на защитната линия на ИД през предишния ден, прокюрдските отряди осъществиха сериозен напредък по всички части на фронта. Почти бе завзет квартал Ал Бадю, както и множество важни сгради в центъра на града. Според командването на SDF са ликвидирани 63 джихадисти.

ФРОНТОВЕТЕ ПРИ ИЗТОЧНА ХАМА И ХОМС

15 септември

Най-малко 23 проправителствени войници загинаха при опит за атака в района на селището Хамдах Омар, източно от Укайрибат.

17 септември

В южната част на „джоба“, сирийската армия овладя селата Ум Тин и Ал Набатия.

18 септември

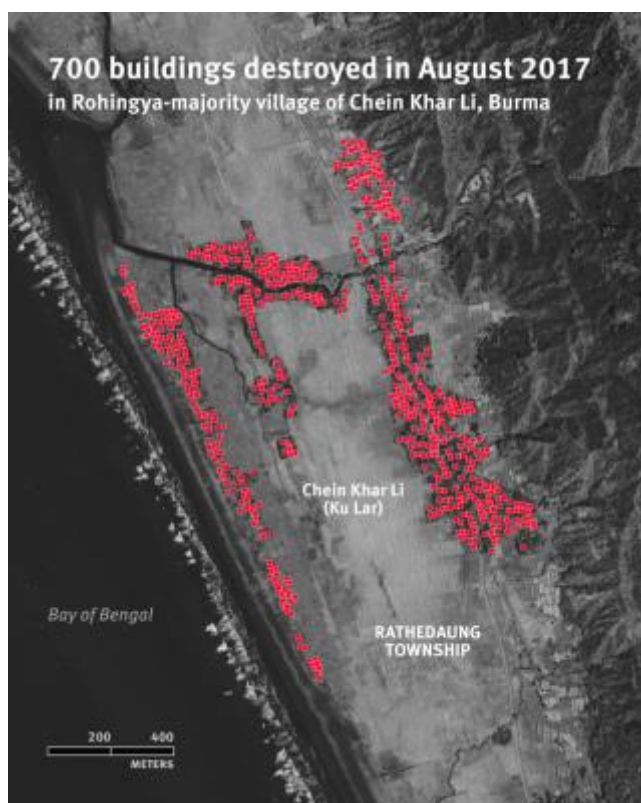
В завзетото през изминалата седмица укрепено селище Укайрибат, сирийските войници разкриха огромен склад за оръжие и муниции, както и работилница за ремонт и поддръжка на бронирана техника.

19 септември

Верните на президента Асад сили завзеха село Мадамия, на няколко километра югоизточно от Укайрибат.

21 септември

Според непотвърдена информация от местни източници, обсадените отряди на ИД са се договорили със сирийската армия за безопасно изтегляне в посока провинция Дейр ез-Зор

МИАНМАР И КОНФЛИКТЪТ С РОХИНГА

През последните няколко месеца международната общественост бе потресена от случващото се в Мианмар (Бирма) – четвъртата най-бедна държава в Азия, която от близо седем десетилетия насам се намира в непрекъснато състояние на гражданска война. Различни фактори, сред които колониалното наследство, последствията от Втората световна война, изключително пъстрото етническо, религиозно и езиково разнообразие, както и влиянието на политически идеологии като национализъм и комунизъм, допринасят за

състоянието на почти пълна фрагментираност и разделение на обществото. Най-актуалният и трагичен пример за това е ситуацията с мюсюлманското малцинство рохинга и конфликтът в западния щат Рахин (Аракан).

КОИ СА РОХИНГА?

Рохинга е сравнително голямо етно-религиозно малцинство, което според различни проучвания наброява между 1 500 000 – 2 000 000 души. До началото на кризата от края на 2016 г, около 1 000 000 от тях населяват щата Рахин в Мианмар. Мнозинството рохинга изповядват ислям, като много малка част са индуци.

Самите те проследяват своя произход в Мианмар още от началото на XV век. Факт който бива непрекъснато оспорван от мнозинството будистки националисти. Те, както и официалната власт предпочитат да ги определят като незаконни имигранти от Индия, достигнали до Рахин като част от експанзията на Британската източноиндийска компания след 1826 г. В тази връзка, през 1982 г. правителството на Мианмар издава специален закон за гражданството, според който пълно гражданство могат да имат единствено и само хора, имащи възможност да проследят своето родословие до преди 1823 г. или принадлежат към някоя от основните етнически групи – бирманци, шан, карени, аракани, индийци, червени карени или качини.

По тази логика, практически рохинга биват лишени от гражданство, съответно и от политически права. Те се сблъскват с множество ограничения на придвижването, както и с рестрикции свързани с достъпа до образование, пазара на труда и системата на здравеопазването.

КОНФЛИКТЪТ

Конфликтът и напрежението между мюсюлманите рохинга и мнозинството будисти не е в никакъв случай ново явление. Още по време на Втората световна война рохинга се съюзяват с британците срещу обещания за получаване на независимост и се бият срещу местните будисти, които от своя страна симпатизират на Японската империя. След получаването на независимост през 1948 г. новото правителство на Мианмар категорично отказва да предостави гражданство на рохинга, подлагайки етноса на широка дискриминация, която би могла да бъде сравнена с режим на апартейд.

В следващите няколко десетилетия, множество местни сепаратистки въоръжени организации оперират в северозападната част на страната с основна цел присъединяване на щата Рахин към територията на Източен Пакистан (по-късно Бангладеш). Кулминацията е през 1978 г. когато военният режим на ген. Не Уин стартира мащабна операция с фокус прочистване на щата от бунтовнически групировки. В крайна сметка, бруталното отношение на военните, свързано с масови арести, изтезания и убийства, принуждава над 200 000 души да потърсят убежище като бежанци в Бангладеш. След тази операция конфликтът продължава с нисък интензитет и спорадични сблъсъци до 2016 г.

На 9 октомври миналата година загиват деветима войници и полицаи в следствие на няколко координирани нападения над гранични постове. В следващите няколко седмици следват множество нови подобни атаки. Отговорността за тях е поета от новосъздадената Араканска армия за спасение на рохинга (Arakan Rohingya Salvation Army – ARSA), която е обединила под своята шапка няколко други групировки, независимо действащи до този момент.

Не закъснява и отговорът на правителствената армия, силите за сигурност, както и на местни националистически настроени, разбойнически банди. Всяка атака на ARSA над полицейски пост е последвана от контраатака насочена предимно срещу цивилни мюсюлмани. Този затворен цикъл ескалира до брутални измерения в началото на лятото.

Към настоящия момент кризата в щата Рахин представлява най-мащабната хуманитарна катастрофа в Източна Азия. Неправителствени организации като Human Rights Watch и Amnesty International документират множество случаи на убийства, грабежи, изнасилвания, отвличания, изнудвания както и кампании за унищожение на цели села и градчета с ялната цел техните жители от етноса рохинга да бъдат пропъдени. В рамките само на няколко седмици в периода август-септември, над 410 000 бежанци са потърсили убежище в съседен

Бангладеш, а Върховният комисар на ООН по хуманитарните въпроси определи ситуацията като „учебен пример за етническо прочистване“.

ЛИДЕРЪТ – „ХУМАНИТАРИСТ“

Докато всичко това се случва на запад, в столицата на Мианмар управлява един от най-почитаните в световен мащаб хуманитаристи и защитници на човешките права – носителката на Нобелова награда за мир Анг Сан Су Чи. Тя е председател на управляващата партия и де факто лидер на държавата, преживяла повече от две десетилетия на политическа репресия и живот под домашен арест в борба срещу репресивен, авторитарен, военен режим.

И все пак, откакто нейната партия взема властта през миналата година, тя практически не показва отношение към конфликта. Су Чи, чиято партия и привърженици в продължения на десетилетия биват подлагани на гонения и репресии, категорично отказва да заеме открита позиция относно конфликта, като дори все още не е посетила размирния щат Рахин.

Отношението и поведението ѝ като цяло до голяма степен разрушиха нейния имидж на хуманитарист. Су Чи понесе множество критики от международната общност заради своето мълчание и незаинтересованост. Дори държави като Великобритания, САЩ и Швеция, които винаги са били нейни силни поддръжници изразиха явни притеснения и свикаха спешно заседание на Съвета за сигурност на ООН.

В тази атмосфера Су Чи отказа да се включи в годишната сесия на Общото събрание на ООН, където едва ли би била посрещната добре от световните лидери. Вместо това, тя предпочете да изрази своята позиция в телевизионно обръщение от столицата Найпидо. Като цяло речта ѝ потвърди това, което вече се знаеше относно нейния подход. Подход, който включва омаловажаване на кризата, фокусиране върху други приоритети, отказ от признаване на правата на рохинга, както и стриктно придържане към публичното настроение в Мианмар.

Откакто нейната партия поема контрол над правителството (министерските постове, които не са запазени за военни), Су Чи ясно демонстрира, че има два основни приоритета, що се отнася до бъдещето на Мианмар. Те са свързани с подобряване на икономическото състояние на държавата и като цяло отваряне на икономиката към световните пазари, както и успешно завършване на мирния процес с различните етнически и сепаратистки въоръжени организации, опериращи на север и североизток. За нея конфликтът в Рахин е само един от многото и не заслужава по-специално внимание.

Нещо повече, лидерът на Мианмар, също както и мнозинството будисти в страната, вижда рохингаа като чужденци. По време на речта си, тя реферира към тях като „мюсюлманите в щата Рахин“, а не като рохинга.

Всъщност, ако бъде погледнато в по-широка перспектива, едно евентуално заклеяване на действията на армията, много вероятно би нанесло много сериозни щети на политическата кариера на Су Чи. Поради простата причина, че много голяма част от населението на Мианмар, включително нейните поддръжници, избиратели и съпартийци подкрепят „тактиката на изгорената земя“, която бива прилагана от армията. Очевидно вътрешното разбиране за конфликта ярко контрастира с начина, по който той е възприет по света. В тази връзка явно Су Чи отчита добре вътрешната динамика, предпочитайки да сближи своята позиция до тази на будистките националисти, рискувайки известна загуба на международен престиж пред вероятността от критична загуба на вътрешнополитически капитал.

Ако разгледаме по-детайлно ситуацията, лесно ще разберем и, че всъщност самата тя няма особено много лостове за директно влияние върху армията. Въпреки, че Су Чи е де факто глава на правителството, все пак главнокомандващият на армията ген. Мин Анг Хлян продължава да има изключително голяма власт. Според конституцията от 2008 г. военните имат пълен контрол върху определянето на своя бюджет, както и върху назначаването на силовите министри. Освен това 25 % от местата в парламента са по право запазени за офицери.

Кликата около Су Чи държи политическата и икономическа власт, но няма контрол върху армията, което означава, че няма и реален контрол върху мирния процес. Дори и да бъде направен опит военните да бъдат заобиколени, консервативните генерали винаги могат да се намесят радикално, ако усетят, че губят почва под краката си. За в бъдеще тази ситуация би могла да се промени след период на гражданско управление и конституционни промени, но поне за сега Су Чи най-вероятно счита за твърде рисковано влизането в нов конфликт с военните по въпрос, който обществото в Мианмар може да счита в най-добрия случай за маловажен.

- Препратките и линковете, включени в статията, можете да видите в пълния вариант на статията в [нашия блог](#).